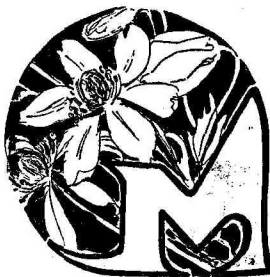

ΤΟ ΜΑΡΤΥΡΙΟΝ ΤΟΥ ΕΤΟΙΜΟΘΑΝΑΤΟΥ

ΙΑ άκτις ύπεισέδυσεν εϊς τὸ δωμάτιον, ὅπου ἔβαι- σίλευον αἱ ἀπόπνοιαι τῶν φαρμάκων.

Τότε, ὑπεγειρόμενος ὁ πάσχων, ἀφῆκε νὰ δια- φύγουν τῶν χειλέων του αἱ λέξεις, αἵτινες, ἐπὶ ἡμέρας ἤδη ὀλοκλήρους τὸν ἐπνιγον, σταματῶ- σαι ἐκ δισταγμοῦ εἰς τὴν λάρυγγα τὴν τελευ-

ταίαν τῆς ἐκφωνήσεώς των στιγμῇ :

— Μητέρα, ἤθελα νὰ τὴν ἐπανάιδω.....διὰ τελευ- ταίαν φοράν.

— Αὐτὴν ; Ἐδῶ ; Παιδί μου ! Φαντάζεσαι τί μοῦ ζητεῖς ;

Ἐπλησίασε πρὸς τὴν κλίνην καὶ ἐθώπευσε τὸ ὕψυ- γρον μέτωπον τοῦ πάσχοντος :

— Ἔχεις πυρετὸν, Ἐρρίκε ; μήπως θέλεις κανένα ζεστό ;

Ἐνευσεν ἀποφατικῶς καὶ αἱ ὄψεις του συνεσπά- σθησαν ὑπὲρ τοὺς κοιλωμένους ὀφθαλμούς του καὶ κατεφέρθη κατὰ τῶν περιποιήσεων, δι' ὧν τὸν πε- ριέβλλον εἰς τὸ διάστημα τῆς ἐκεῖ παραμονῆς του ἀναμιβδόλως ὅπως καταπνίξουν τὴν θέλησίν του, ἀποκλείουν τὴν ἀγάπην του, ἀναβάλλουν ἐπ' ἀόρι- στον τὴν αἰτήσιν του. Καὶ εἰς τὴν ναρκωτικὴν ταύ- την ἀτμοσφαῖραν τῶν θερμῶν ποτῶν, τῶν κρυφομιλη- μάτων, τῶν ἀκροποδητῆ πηγαίνουσιν, τῶν μυ- στηριωδῶν βλεμμάτων, τῶν δυσεξηγῆτων νευμάτων, ἐπανεύρισκεν ἀκόμη τὴν παλαιὰν μὲν τῶν οἰκειῶν του κατὰ τοῦ ἀμνηστῆτός του καὶ τὴν δυσμένειαν τοῦ κόσμου, ὁμοῦ μετὰ τῶν ἀδιαλείπτων ἐρίδων, ἅτινα πάντα εἶχεν ὑποφέρει ἐπὶ πέντε μακρὰ ἔτη ἔρωτος, ὀργῆς καὶ ψεύδους.

Ἄραγε ὁ ἀγὼν θὰ διήρκει μέχρι τέλους ;

Καὶ ἡ καρδιά τοῦ ἐραστοῦ καὶ ἡ καρδιά τῆς μη- τρός του ἠγωνίαν μυστικῶς, ἐκείνου, μετὰ τὰ βλέμ- ματα σκαῖα καὶ ἀπλανῆ, ἐκείνης, μετὰ τὴν στοργὴν καὶ τὴν ἱκεσίαν ζωγράφισμένας μέσα των, ἐνῶ οἱ δάκτυλοι τῆς ἀνετάρασσαν τὰς ὑψύγρους τρίχας τῆς κόμης τοῦ.

Μετ' ὀλίγον τοῦ ὠμίλησε καὶ πάλιν μετὰ τριμύσαν χάψας ἤδη τὴν γλυκεῖαν φωνὴν τῆς :

— Διατί δὲν περιμένεις ; Ὅταν θεραπευθῇς, θὰ τὴν ἐπὶ ἰδῇς—τὸ γνωρίζεις—ὅπου θελήσης... ἄλλοῦ...

— Ὅταν θεραπευθῶ ; Πρὸς τί ν' αὐταπατῶμαι ; Δὲν θὰ θεραπευθῶ. Θέλω νὰ τὴν ἰδῶ, θέλω, εἶναι δικαίωμά μου.

Ἢ φωνὴ τοῦ ἦτο τόσο τραγεῖα, ὥστε ἔπαυσε τὸν θωπεύειν.

— Ὡστε ἀπαιτεῖς γὴν ἀτίμωσίν μας ;

— Ἀ ! ναι, ἡ ἀτίμωσις ! Τί θὰ πῇ ὁ κόσμος, οἱ γείτονες ! Ξεύρω, ξεύρω !... Ἀλλ' ἐγὼ σπαίω, τὸ βλέπεις, φεύγω διὰ παντὸς ἀπ' αὐτὸν τὸν κόσμον, μετὰ τοὺς στενοκεφάλους τοῦ αὐτοῦ γείτονα... Σὲ παρα- καλῶ, ἄφες νὰ τὴν ἐπανάιδω.

— Τὴν ἀγαπᾷς λοιπὸν περισσότερο ἀπὸ ἡμᾶς ;

— Σεῖς δὲν με ἀγαπᾶτε, οὐδέποτε με ἠγαπήσατε.

— Ὡ ! Ἐρρίκε, Ἐρρίκε !

Ἐκλινε πρὸς αὐτὸν, τὸν ἠσπᾶσθη εἰς τὸ μέτωπον καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ των ὑγράνθησαν. Ἐπειτα ἐμυρ- μύρησε :

— Καὶ ὁ πατέρας σου, Ἐρρίκε ; Πῶς νὰ τὸν πεί- σωμεν ;

Τὸ ἐσκέπτετο καὶ ἐκεῖνος ἤδη πῶς νὰ περσοῇ ὁ ἐπίμονος ἐκεῖνος ἀνὴρ, ὁ ψυχρὸς καὶ παράφορος, ὁ ὁποῖος δὲν εἶχε διέλθῃ νεότητά, δὲν παρεδέχετο πλάνην, ὁ πάντοτε ἀγανακτισμένος, πάντοτε ἀπει- λητικός ;

— Θὰ τὸν πιρακαλέσης πολὺ μητέρα.

Δὲν ἀπήντησε καὶ τὴν εἶδεν ἀναχωρήσαντα, σκε- πτικὴν, συγκεκινημένην, ἀνῆσυχον.

Βῆμα βαρὺ ἠκούσθη εἰς τὴν κλίμακα : ὁ πατέρας ! Νάτος, παχυσάρκος, λευκοφαίος, μετὰ μίαν μεγάλην ρουτίδα ἐπὶ τοῦ μετώπου :

— Ἐ ! πῶς πᾶς ; Τὸ χέρι σου... Πάντοτε ὀλί- γος πυρετός ; Ἀναπαύσου παιδί μου..... Ἀνάπαυσις ἀπαιτεῖται, μακρὰ ἀνάπαυσις.

— Ἡ μητέρα σοῦ ὠμίλησε ;

— Πῶς ; Πῶς ;... Ναι, μοῦ ὠμίλησε..... Δὲν εἶναι σοβαρὰ αὐτά, ὑποθέτω

— Σοβαρώτατα, πατέρα μου, σὲ βεβαίω.

— Ἐγὼ νὰ εἰσαγάγω εἰς τὸ σπῆτι μου τὴν ἐρω- μένην σου ;

— Μίαν φοράν μόνον, πατέρα μου, μίαν φοράν.

— Καὶ ἐφαντάσθης, ὅτι θὰ παραδεχόμεν ποτὲ παρόμοιον αἰσχρὸς ;

— Εἶσαι βέβαιος ὅτι εἶναι αἰσχρὸς ;

— Ὅλοι ὅσοι μᾶς γνωρίζουν θὰ τὸ ἐμάνθανον αὐ- ριον... παρ' αὐτῆς. Ἀλλὰ δὲν θὰ ἀπαλλαγῇ πλέον ἀπ' αὐτὴν τὴν ἀθλίαν ; Ἐλα, Ἐρρίκε, ἔσο λογικός· δὲν σὲ περιποιήθημεν, παντοιοτρόπως, ἐν ὅσον εὐ- ρίσκεισαι ἐδῶ ; Σοῦ ἀπηρῶνυσαμεν μομφὴν τινα, ἀ- πλοῦν, ἔστω ὑπαινιγμόν ; Ὡσάν δὲν ὑπῆρχε κἄν.... Γελάς ; Εἰπέ μου λοιπὸν ἐκείνη θὰ μᾶς ἐμμεῖστο ἄραγε ; Θὰ ἔπαυε νὰ ὠμίλῃ κατὰ τῆς οἰκογενείας σου ; Ἀλλὰ σὺ αὐτὴς δὲν βλέπεις, ὅτι θέλει μόνον ν' ἀποκατασταθῇ καὶ ὅτι θὰ μείνῃ διὰ παντός ὡς ξένῃ πρὸς σέ ;

— Διὰ σέ ἔμεινα ἐγὼ ξένος. Δι' αὐτὸ δὲν δύνα- σαι νὰ μ' ἐννοήσης. Πολὺ καλὰ ἄρκετά· δὲν θὰ μένω πλέον ἐδῶ, θὰ μεταβῶ ν' ἀποθάνω ἄλλαχοῦ... Ἀλλὰ λησμονῶ, εἰς τὸ νοσοκομεῖον... Ἡσύχασε... δὲν θὰ σοῦ στοιχίσῃ οὔτε πεντάραν..... Ἐγὼ ἐγὼ χρῆματα, θὰ πληρώσω...

— Τρελλάθηκες ; Γνωρίζω τὸ καθήκόν μου· δὲν θὰ τὸ κουνήσης ἀπὸ τὸ δωμάτιόν σου.

— Κι' ἐγὼ γνωρίζω τὸ δικαίωμά μου· εἶμαι εὐ- κοσι πέντε ἐτῶν, ἀπόλυτος τεύτεστι κύριος ἐμαυτοῦ, δὲν εἶν' ἔτσι ;

— Καλὰ, παιδί μου, σὲ ἀφήνω νὰ τὸ σκεφθῇς καλλίτερον.

...Τὸ γεῦμα ὑπῆρδε σιωπηλόν, πένθιμον. Καθεὶς ἔμεινε ρευβώδης, κατατρυγόμενός ἀπὸ ἰδιαιτέρας ἐν- δομύχους σκέψεως. Δὲν ὠμίλουν ἕνεκα τῆς παριστα- μένης θαλαμηπόλου.

Περὶ τὰ ἐπιδόρπια ὁ πατὴρ εἶπε :

— Θέλει νὰ μᾶς πτοήσῃ.

Καὶ ἡ σκέψις αὐτὴ τοὺς καθησύχασε κἄπως.

Ἀλλ' ὁ φίλος, ὅστις καθ' ἑκάστην ἐπεσκέπτετο τὸν ἀσθενῆ τοὺς ἐτρόμαζε, διαβεβαιῶν, ὅτι τοῦ εἶχε δώσῃ ἐντολὴν νὰ προβῇ εἰς ἀναγκαῖα διαβήματα διὰ τὸ νοσοκομεῖον.

— Τί σκληρότης ! ἐστέναξεν ἡ μητέρα.

Καὶ ὁ πατέρας συνεπλήρωσε :

— Τί σκάνδαλον !

Ἐκείνη παρετήρει ἱκετευτικῶς τὸν σύζυγόν της, ἀλλ' οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἀπέμειναν ἀπαθεῖς καὶ ὁ φόβος τοῦ σκανδάλου σὺν τῇ παραπορᾷ τῆς ἀδυναμίας τοῦ τῷ ἀφῆρουν κάθε ἴχνος οἴκτου.

— Ἄν ἦθελες ἐν τούτοις. . . ἐπέμεναν ἡ μητέρα.

— Ποτέ.

— Καὶ ὅμως θὰ ἦτο ἀπλούστατον, θὰ ἀπουσίαζεῖς θὰ ἐπωφελεῖτο τοῦ σκότους τῆς νυκτός. Θέλεις;

— Ποτέ, ποτέ.

— Τί νὰ γίνῃ τότε, Θεέ μου; . . . Ἄν ἐκάλουν τὸν πνευματικόν μας; ὁ Ἑρρίκος τὸν ἀγαπᾷ πολὺ. Θὰ τοῦ δώσῃ ἴσως καλὰς συμβουλές.

— Ὁραῖα. Κάλεσε τὸν πνευματικόν, γρήγορα τώρα.

Καὶ ὁ πνευματικὸς ἔδραμεν, ὑπεσχέθη δὲ μὲ τὴν παχεῖαν ἱερατικὴν λαλίαν του νὰ ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν εὐθείαν τὸ ἀπολωλὸς πρόβατον. Τὸν ἤκουον δὲ συνομιλοῦντα μετὰ τὸν Ἑρρίκον, εἰς τὸ δωμάτιόν του, μεγαλοφώνως ἐπὶ μακρόν. Βαθμηδὸν αἱ φωναὶ καθίσταντο ταπεινότεραι, σιγηλότεραι. Καὶ ὅταν παρήλθεν, ἦτο σοβαρὸς καὶ εἶπεν εἰς τὸν πατέρα:

— Εἰς τὴν πίστιν μου, κύριε, νομίζω, ὅτι τὸ καλύτερον εἶναι νὰ κάμετε ὅ,τι σᾶς ζητεῖ.

— Νὰ τὸν μεταφέρωμεν εἰς τὸ νοσοκομεῖον;

— Ὁχι. Νὰ ἐπιτρέψῃτε τὴν ἔλυσιν τῆς νέας ταύτης γυναίκας.

— Μίαν παλῶ . . . ! Πῶς! σεῖς, αἰδεσιμώτατε, παραδέχεσθε τοιοῦτόν τι;

— Ναί. Νόμιζω ὅτι εἶναι χριστιανικώτερον.

Ὁ πατέρας τὸν παρετήρησεν ἐπὶ στιγμὴν ἄφωτος ἔπειτα, αἰσθανόμενος ἐξαίφνης κλονιζόμενα τὰ δόγματά του, εἶπεν στενάχων:

— Πράξατε ὅ,τι σᾶς φανῇ καλόν· νίπτω τὰς χεῖράς μου.

Ὅταν ἡ μήτηρ τοῦ τῷ ἐγνωτοποιήσας τὴν εἰδήσιν, κύμα αἵματος ἐγχρωμάτισε τὰς παρειάς του. Ἀλλὰ περιωρίσθη νὰ εἴπῃ, «εὐχαριστῶ» καὶ ἠθέλησε νὰ φανῇ ἡρεμος, διότι ἐγνώριζε τὴν μητρικὴν ζυλωτυπίαν. Ὅταν ὅμως εὐρέθη μόνος, ἔλαβε μικρὸν κάτοπτρον, ὅπου εὐρίσκετο εἰς γωνίαν τινα τῆς πλουσιωτάτης του τραπέζης καὶ βραδέως καταπρίσθη: Οἱ καστανοὶ τοῦ βόστρυγος εἶχον διασθῆ ἑπὶ τοῦ κινώρου τοῦ μετώπου καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ εἶχον καταστῆ μελανώτεροι καὶ μεγαλύτεροι, ἡ ρίς του λεπτοτέρα· ἄτακτῃ γενεῖα ἐκάλυπτε τὰς πάντοτε πρὶν ξυρισμένας παρειάς του· ἐκατέρωθεν τοῦ στόματός του διεγράφοντο ρυτίδες. Καὶ ἐσκέφθη: Θὰ προζενήσω τὸ μόνον.

Ἄ! θὰ ἦτο πάντοτε ὡραία ἐκείνη, ἡ Ἄννα του! Τὴν ἐπανεβλεπεν εἰς τὴν καλλιτεχνικὴν της κόμμωσιν, μὲ τὸ χνοῶδες, ἀπαλὸν δέρμα της, ὅποια τῷ εἶχε φανῇ κατὰ τὴν παρωχημένην πολὺ πλεόν ἡμίραν, καθ' ἣν τὰ βλέμματά του εἶχον διασταυρωθῇ, ὅποια τῷ ἐφαίνετο ἐκάστοτε, πάντοτε ἡ αὐτὴ καὶ πάντοτε νέα. Προῦκάλει εἰς τὰς ἀναμνήσεις του τὰς προσφιλεῖς στάσεις καὶ ἐκάστη τούτων εἶχεν θέληγτρα, διὰ τὰ ὅποια ἔδονοντο καὶ ἤδη αἱ αἰσθήσεις του.

Δὲν τὴν ἤθελε μόνον δι' ἓνα ἀποχαιρετισμόν, ἀλλ' ἤθελε μίαν σκόμῃ φορὰν, φορὰν τελευταίαν νὰ τῆς ἐπαναλάβῃ τὴν αὐτὴν ἀγωνιώδη ἐρώτησιν «Μ' ἀγαπᾷς; Μὲ δὴ σου τὴν καρδίαν; Ἐμὲ μόνον;» Ὁ ἀνεγίνωσκεν εἰς τὰ προτρίλη καὶ τρομερὰ βλέμματά, ἐνῶ θὰ τὴν ἐσπρίγγε μὲ τοὺς ἐξησθινισμένους βρα-

χίονάς του ἐπὶ τῆς καρδίας του. Καὶ τὴν φορὰν ταύτην, θὰ ἦτο βέβαιος.

.... Ἡ νύξ ἐπῆρχετο ἤδη μελανή, ὅταν ἡ Ἄννα ἤλθε. Ἐτρεμεν, ὅλη, προκειμένου νὰ εὐρεθῇ ἐκεῖ καὶ νὰ διέλθῃ τὸ μισητὸν καὶ ποθητὸν συγχρόνως κατῶφλι!

Τῆς ἤνοιξεν ἡ μητέρα· εἶχον ἀπομακρύνῃ πρὸς καιρὸν, τὴν θαλαμηπόλον.

Ἡ ἐρωμένη εἶπε μὲ πνιγομένην φωνήν «Καλὴσπέρα, κυρία».

— Ἀπ' ἐδῶ, εἶπεν ἡ μητέρα γαμηλοφώνως.

Καὶ ἡ ἐρωμένη ἠκολούθησε βραδυποροῦσα.

Τὴν στιγμὴν ταύτην κάποιος ἐπεφάνη εἰς τὴν σκιάν:

— Ἄ! σεῖς· τέλος πάντων, ἀφοῦ εἶναι ἀνάγκη... Τὸ πράττω γάριν τοῦ υἱοῦ μου.

— Τὸ ὑπώπτεσθαι, κύριε, χωρὶς νὰ μοῦ τι εἴπητε.

— Μὴ λησμονεῖτε, ὅτι εἶναι βαρέως ἀσθενής. Μὴ παραμείνετε πολὺ.

— Τὸ ἀπαιτεῖ αὐτός;

— Ὁχι, ἐγώ.

Εἶχεν ἀνορθωθῇ, δὲν προῦχῶρι πλέον. Κατεμετροῦντο διὰ τοῦ βλέμματός. Μὲ τὸ πῶδι ἐπὶ τῆς πρώτης βαθμίδος ἐστράφη:

— Τοὺς ὄρους σας, κύριε. Πόσῃ ὥρᾳ μοῦ παρέχετε διὰ νὰ τὸν ἰδῶ; Δέκα λεπτά; πέντε;

Τότε ἐκεῖνος ἐξεπρόσβη. Πῶς; ἤρχετο νὰ τὸν μνηστῆρσιν «στὸ σπῆτί του». Καὶ ἐξεχύσεν ὅλον τὸ μῖσος του, τῇ ἀπέδωκεν ὕβριν πρὸς ὕβριν· ἐπηκολούθητε ἀνταλλαγὴ φράσεων δριμέων, αἱ ὅποιαι ἀνῆρχοντο τὴν κλίμακα καὶ ἀντήχουν μέχρι τῆς καρδίας τοῦ ἐτοιμῆθανάτου.

Ἦκουε καὶ ἐκεῖνος ἐκστατικῶς, μὲ τὰς χεῖρας ἀνυψωμένας ὡς πρὸς ἀόρατον δύναμιν ἱκέτης. Καὶ αἱ φωναὶ τῆς μητρὸς τοῦ καὶ τῆς φίλης τοῦ ἀνεμινύοντο καὶ ἐσύριζον κατὰ διαλείμματα.

Τέλος ὁ πατὴρ ἐκραύγασεν: «Ῥεῖλέθετε! ἐξέλθετε!» Ἐπηκολούθησε κρότος βημάτων καὶ ἐτέρα φωνή, ἡ φωνὴ ἐκείνῃ, ἥτις τοῦ εἶχε ψελλίσῃ τόσα λόγια ἐρωτικά, φωνὴ διαπεραστική, φωνὴ πληγωμένη, ἠκούσθη πρὸς τὸ δωμάτιόν του «Ἑρρίκε!»

Τότε κατέβαλεν ὑστάτην προσπάθειαν καὶ κατῆλθε τῆς κλίνης, κλονιζόμενος ἐπὶ τῶν ἐξησθημένων κνημῶν του. Καὶ ἐνῶ ἡ ἐξωτερικὴ θύρα ἠνοιγέτο καὶ ἐπανεκλείετο βιαίως, ἐσύρθη μέγρι τοῦ παραθύρου, τὸ ἐκλόνισε μὲ τόσῃ ἀπεγνωσμένην προσπάθειαν, ὥστε ἤνοιξε! Κύμα ἀέρος ἐφθασε μέχρι αὐτοῦ. Ἐκλινε τὴν κεφαλὴν καὶ ἐνῶ ἐπρόφρερε τὸ λατρευτὸν ὄνομα, ἠδυνήθη ν' ἀκούσῃ λυγμοὺς καὶ νὰ διήδῃ μέλαιναν σκιάν ἀπομακρυνομένην ὁλοὴν εἰς τὸ σκότος.

Ὅταν οὐδὲν διέκρινε πλέον, ἠσθάνθη κατάψυχρον ἰδρώτα κατὰ μικρὰς σταγόνας ἐπὶ τῶν κροτάφων του καὶ ῥῆγος τὸν κατέλαβε· κατέπεσεν ἐξηντλημένος. Μετὰ τινὰς στιγμὰς εὐρίσκετο πάλιν ἐπὶ τῆς κλίνης, περιστοιχιζόμενος ὑπὸ τῶν οἰκείων του. Ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἐσπέρας ἐκείνης οὐδένα διέκρινε πλέον καὶ ἡ ἀγωνία ἐπῆλθεν, χωρὶς οὐδεὶς νὰ ἐπιτύχῃ παρ' αὐτοῦ μίαν λέξιν, ἓν βλέμμα, ἓν νεῦμα, ἐξ ἐκείνων ποῦ ἀναμένουν οἱ ἐπικρυπνοὺς καὶ τὰ ὅποια παρηγοροῦν ὅσους μένουν.

(Διασκευὴ ἀπὸ τὸ Γαλλικόν)

Ρ. Σ. ΠΑΡΙΣΗΣ

